

IGAZGATÓSÁGI JELENTÉS AZ 1927. ÉVRŐL.

Írta: Timkó Imre.

Az 1927. év a M. Kir. Földtani Intézet életében az előző évek megpróbáltatásait még azzal is tetézte, hogy igazgatónk: báró Nopcsa Ferenc dr. az év legnagyobb részét Bécsben betegen töltötte. Mikor ezt a minisztériumnak bejelenti, egyúttal helyettesítésével Treitz Péter m. kir. főgeológus, gazdasági főtanácsost kéri megbízni. (6. int. sz.)

Az év történetének intézetünket érdeklő egyéb eseményeit a következőkben sorolhatom fel:

Földművelésügyi Miniszter az igazgatóság előterjesztésére kijelöli az első Nemzetközi Fúrótechnikai Kongresszus felkérésére alakítandó nemzetközi bizottságba László Gábor dr. főgeológust rendes, Sümeghy József dr. osztálygeológust pedig pótagul. (7. int. sz.) A m. kir. Pénzügyminisztérium megkeresésére az igazgatóság megbízza Rozlozsnik Pál m. kir. főgeológust az Intézet képviselővel az Állami Földmérési és Térképészeti Bizottság f. évi február 3.-án tartandó gyűlésén. (52. int. sz.)

Földművelésügyi Miniszter az igazgatóság előterjesztésére a június hó 6—11.-ig Heerlenben (Hollandia) összehívott első Nemzetközi Karbon-Stratigrafiai Kongresszuson Magyarország képviselővel megbízza Rakusz Gyula dr. műegyetemi tanársegéd, később kinevezett geológus-titkárt.

Földművelésügyi Miniszter f. évi március hó 4.-én kelt 682/eln. IX. 2. sz. rendeletével Scherf Emil dr. kir. vegyész a Meteorológiai és Földtani Intézet tiszti személyzetének egyesített létszámába az Intézet titkár-geológusává nevezte ki. (177. int. sz.) Ugyancsak március hó 4-iki kelettel 77.479/IX. 2. sz. alatt a Földművelésügyi Miniszter értesíti az igazgatóságot, hogy a pénzügyminisztérium bányászati kutató munkálatainál való közreműködésre Liffa Aurél dr. m. kir. főbányatanácsos főgeológust, Rozlozsnik Pál m. kir. főgeológust, Schréd-

ter Zoltán dr., telegdi Roth Károly dr. és Vendl Aladár dr. m. kir. osztálygeológusokat jelöli ki (193. int. sz.)

A Földművelésügyi Miniszter f. évi március 23.-án 41.858/I. 2. sz. rendeletével a trianoni határon túl eső Magyar Alföldet környező vízgyűjtő medencék földtani viszonyairól és összetételéről jelentést kér, melynek elkészítésével az igazgatóság Rozlozsnik Pál m. kir. főgeológust bízta meg. (225. int. sz.)

Földművelésügyi Miniszter értesíti az intézetet, hogy a Kormányzó Úr Ö Főméltósága folyó évi március hó 1-én telegdi Roth Lajos ny. m. kir. főgeológusnak a hazai szénbányászat fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a m. kir. bányászati főtanácsosi címet kegyesen adományozni méltóztatott. (248. int. sz.) A magyar geológusok nesztorának az igazgatóság az erről szóló dekrétumot az intézet tagjainak jelenlétében március hó 13.-án ünnepélyes keretek között nyújtotta át.

Földművelésügyi Miniszter engedélyezi Treitz Péter m. kir. gazdasági főtanácsosnak a washingtoni Nemzetközi Talajismereti Kongresszuson való részvételét és erre útiköltséget utalványoz. (253. int. sz.)

A X. Nemzetközi Zoológiai Kongresszus elnökségének meghívására az igazgatóság az intézet képviselőjével Kadid Ottokár dr. m. kir. főgeológust bízta meg.

Kecskemét th. város megkeresésére az intézet igazgatósága az ottani városi múzeum geológiai és talajismereti gyűjteményének rendezési tanácsadójául Schréter Zoltán dr. m. kir. főgeológust és Pinkert Zsigmond agrogeológus munkatársunkat küldi ki. (333. int. sz.)

Báró Nopcsa Ferenc dr. 1927 május 27-én a washingtoni Talajismereti Kongresszusra elutazó Treitz Péter gazdasági főtanácsos helyett Timkó Imre főbányatanácsos, főgeológust bízta meg helyettesítésével. (358. int. sz.)

Intézetünk tagjai közül Liffa Aurél dr. főbányatanácsos, főgeológus és Vendl Aladár dr. osztálygeológus, mint a József-Műegyetem ny. rk. tanárai a Műegyetemen előadásokat tartottak, előbbi a kristálytanból és kristályoptikából, utóbbi pedig a kőzettanból. Kadid Ottokár főgeológus a budapesti Pázmány Péter-Tudományegyetemen az emlősök paleontológiájából, Magyarország barlangjairól és őslakóiról tartott előadásokat és oszteológiai gyakorlatokat.

Scherf Emil dr. geológus-titkár részére aug. 1-től szept. 15-ig

terjedő külföldi tanulmányutat engedélyez a minisztérium, 1927. évi jún. 2.-án kelt 80.575/IX. 2. sz. rendeletével. (345. int. sz.)

Rakusz Gyula dr. műgyetemi tanársegéd az igazgatóságtól megbízatást nyert, hogy intézetünk gazdag karbon-anyagát feldolgozza. E célból a Wienben lévő földtani gyűjtemények tanulmányozására a Collegium Hungaricumba való felvételét az igazgatóság melegen ajánlja. (416. int. sz.)

Schréter Zoltán dr. m. kir. osztálygeológusnak a Kormányzó Úr Ö Főméltósága 1927. évi november hó 3.-án kelt kegyes elhatározásával a II. osztályú főgeológusi címet és jelleget kegyesen adományozni méltóztatott. (711. int. sz.)

Scherf Emil dr. intézeti titkárt a Földmívelésügyi Miniszter 1927 december hó 3.-án a VIII. fizetési osztályba osztálygeológussá és Rakusz Gyula dr. műgyetemi tanársegédet ugyancsak a Meteorológiai és Földtani Intézet tiszti személyzetének egyesített létszámában a IX. fizetési osztályba intézeti titkárrá nevezte ki. (770. int. sz.)

Szécsi Antal napibéres gépészt a Földmívelésügyi Miniszter 1927 december 22.-én kelt 5059/eln. IX. 2. sz. rendeletével ideiglenes minőségben II. osztályú altiszt-gépésszé nevezte ki a Földtani Intézethez.

Földmívelésügyi Miniszter 1927. évi június hó 27.-én 80.623/IX. 2. sz. rendeletével Windisch Ferenc II. oszt. altisztet f. é. június végével véglegesen nyugalomba helyezi. (454. int. sz.)

Földmívelésügyi Miniszter 1927. évi november hó 19.-én kelt 16.104. IX. 2. sz. rendeletével Bereczky János II. osztályú altiszt-gépészt a szolgálat érdekében intézetunktől Szegedre, az Alföldi Mezőgazdasági Intézethez helyezte át. (726. int. sz.)

Kapcsolatban altisztjeink nyugdíjazásával és áthelyezésével fel kell említenem, hogy kinevezett altiszti személyzetünk már annyira megapadt, hogy az Intézet vagyont is majdnem kizárólag ki nem nevezett segédaltisztekre és napszámosokra kell bízni. Ennek köszönhetjük azt a sajnálatos esetet is, mely közvetlenül Nopcsa báró igazgatónk Wienből való hazaérkezése alkalmából történt, t. i. hogy hiányosan őrzött múzeumunkba egy látogatási napon betörtök s néhány példány értéke-
sebb ércdarabot elloptak. Jóllehet a betöréskor elvitt tárgyak javarésze megkerült, mindazonáltal az eset komoly meggondolást kell hogy támasz-
szon a vezető körökben, nehogy a hiányosan őrzött igen becses, még a régi Nagymagyarországból összegyűjtött és ma már csaknem pótolhatatlan műzeális anyag továbbra is ilyen veszélyeknek legyen kitéve. Ebből az elgondolásból kifolyólag falaztatta be Nopcsa báró igazgatónk a

múzeumunk kétoldali preparáló helyiségeinek a lépcsőházra szolgáló kijáratait.

Múzeumunk rendezése a folyó évben annyira előrehaladt, hogy a közönség számára való nyitvatartás mellett még a múzeum fiókgyűjteményeinek rendezését és kartotékjának készítését is elkezdhattuk.

Meg kell még emlékeznem intézeti palotánkról is, melyen 1900-ban történt megnyitása óta csak a közelmúlt 1924. évben történt lényegesebb javítás. Ez azonban csak kezdetnek volt tekinthető, mert a palota még igen sok költséges renoválásra szorul. A f. évben ezekre a munkákra nem állott fedezet rendelkezésünkre, miért is a jövő évre halasztattak.

A rendelkezésünkre álló csekély költségadományból az 1927. évben a következő munkákat adhattuk ki:

A M. Kir. Földtani Intézet Évkönyve.

- XXVII. köt. 2. füzet. Kutassy: Beiträge zur Stratigraphie und Paläontologie der Triasschichten in der Umgebung von Budapest. Mit den Tafeln I—VI. (28. V. 1927.)
- XXVIII. köt. 1. füzet. Roth von Telegd: Beiträge zur Geologie von Albanien. Die Gebirgsgegend südlich von Prizren. Mit den Tafeln I—VII und einem Anhang v. Prof. Dr. S. v. Szentpétery: Beitr. zur Petrographie der südlichen Gebirgsgegend von Prizren in Albanien. (1. August 1927.)

Mitteilungen aus dem Jahrbuch der Kgl. Ung.
Geologischen Anstalt.

- XXV. köt. 5. füz. Prinz: Beiträge zur Glaziologie Zentralasiens. Die pleistozäne Vergletscherung des zentralen Tienschan, des östlichen Pamir und westlichen Küenlün, sowie die postglazialen Klimaveränderungen. Mit den Tafeln VIII—XII. (Juli 1927.)
- XXVI. köt. 1. füz. Rozlozsnik: Einleitung in das Studium der Nummulinen und Assilinen. Mit der Tafel I. und 43 Figuren im Texte. (November 1927.)

Térkép.

Magyarország vasúti hálózatának, úti hálózatának és útépitésre szolgáló kőbányáinak térképe. Budapest, 1927.

Könyv- és térképtárunk a lefolyt évben túlnyomóan cserepéldá-nyokkal szaporodott, mert vásárlásra csak minimális összeget fordíthattunk.

Könyvtárunk szaporulata az 1926/27. évben összesen 359 kötet P 4829.78 értékben.

A különböző minisztériumok és hatóságok, nemkülönben magánosok a lefolyt évben az alábbi mértékben keresték meg véleményadás végett intézetünket:

- A) Bányászati és egyéb hasznosítható anyagok: 21 eset.
- B) Vízügyek: a) Vízellátási kérdések tanulmányozása: 23 eset.
b) Artézi kutak ügyei: 250 eset.
c) Védőterületi ügyek: 9 eset.
- C) Talajjavítási kérdések: 18 eset.
- D) Őslénytani kérdések: 3 eset.
- E) Egyéb geológiai ügyek: 11 eset.
- F) A kémiai laboratóriumokban: 9 érc-, 4 kőzet-, 4 talaj-, 1 iszap-, 2 szén- és 3 agyagminta elemzése.

Az országos felvételek a folyó évben a következő munkaprogramm szerint haladtak:

A) Bányászati (hegyvidéki) felvétel.

1. Liffa Aurél dr. m. kir. főbányatanácsos, főgeológus az Eperjes-tokaji hegység erupciós területén Hollóháza, Lászlótanya, Komlós, Bozsva környékén (Abauj-Torna és Zemplén vármegyében) folytatja felvételeit.

2. László Gábor dr. m. kir. főgeológus Fejér vármegye reambulációs felvételét folytatja Székesfehérvártól D-re és DK-re. Ezenkívül felvételi idejének egy hónapját az artézi kutak és az Alföld városai vízellátásának helyszíni tanulmányozására fordította.

3. Kadić Ottokár dr. m. kir. főgeológus a magyarországi barlangok tüzetes átkutatását és azok anyagának begyűjtését folytatta.

4. Rozlozsnik Pál m. kir. főgeológus budapestvidéki felvételeit Pilisvörösvár—Csobánka irányában és ettől Ny felé folytatta. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye.)

5. Maros Imre m. kir. főgeológus somogyvármegyei felvételei folytatásaképpen az elmúlt évben megkezdett kaposvári lap DNY-i részét reambulálta.

6. Schréter Zoltán dr. m. kir. főgeológus a sajóvölgyi neogén-képződmények térképezését az Aggtelek vidéki triasz mészkőplatóig folytatta és a mészkőfennsíkot is térképezte Gömör- és Borsod megyékben.

7. Telegdi Roth Károly dr. m. kir. osztálygeológus az északi Bakonyban az eocén szén és bauxit felvételét folytatta Zirc, Olaszfalu, Eplény környékén. (Veszprém vármegye.)

8. Vigh Gyula dr. m. kir. osztálygeológus a Gerecse hegység jura és triasz képződményeit térképezte Esztergom és Komárom megyékben.

9. Ferenczi István dr. m. kir. osztálygeológus Pest, Nógrád és Hont megyékre eső tavaly megkezdett területén folytatta felvételeit.

10. Verebélyi Marzsó Lajos dr. m. kir. osztálygeológus Schréter Zoltán dr.-nak a sajóvölgyi felvételekben segédkezett, továbbá az ország különböző helyein folyamatban lévő út-, vasút- stb. építkezések folytán előállott feltárásokat tanulmányozta.

11. Sümeghy József dr. m. kir. osztálygeológus begyűjtötte az Alföld artézi kútjaira vonatkozó újabb adatokat Csongrád- és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyéek területén.

B) Agrogeológia:

1. Treitz Péter m. kir. gazdasági főtanácsos, főgeológus amerikai útjáról hazatérve, a földművesiskolák talajtérképeit készíti.

2. Timkó Imre m. kir. főbányatanácsos, főgeológus az Alsó-Tápió völgyének, a Maglódi hát peremének és Hódmezővásárhely környékének talajtani felvételét folytatja Pest, ill. Csongrád megyékben.

3. Scherf Emil dr. m. kir. vegyész, intézeti titkár a földművesiskolák birtokainak térképezését és a Csongrád megye talajtani térkép-magyarozójához szükséges talajok begyűjtését végzi.

4. Pinkert Zsigmond ny. tanítóképzőintézeti igazgató, vegyész, Karcag határát veszi fel és a Sopron megye talajtérképéhez szükséges talajmintákat gyűjti be.

*

Nem zárhatom le jelentésemet anélkül, hogy elhúnyt nagyjainkról meg ne emlékezzem, kikhez intézetünket a hála és a tisztelet szálai fűzték. Ezek közül első helyen kell hogy megemlékezzem nagynevű egykori földművelésügyi miniszterünkről: Darányi Ignácról, ki mint ny. földművelésügyi miniszter, v. b. t. t., a Magyar Tudományos Akadémia

és a Magyarhoni Földtani Társulat tiszteletbeli tagja, életének 79. évében 1927 április hó 27.-én fájdatlan, szelid halállal elköltözött az élők sorából. Szívünk mélyéből gyászoljuk Öt, a nagy embert, akinek elévülhetetlen hálával tartozik a M. Kir. Földtani Intézet és minden magyar geológus. 1899-ben Ő építtette meg a Stefánia-úti remek palotában intézetünk állandó otthonát, melyet felszereléssel, laboratóriumokkal és ami fő: olyan költségadománnyal látott el, ami lehetővé tette azt, hogy — mint az általa életre hívott számos más tudományos és kutató kísérleti intézmény is — tovább fejlődhessék és minden tekintetben a kor színvonalán maradhasson. A hazai agrogeológiai felvételi munkát azzal igyekezett minél hathatósabbá tenni, hogy az 1900. évi állami költségvetésbe 6 új agrogeológusi állást vett fel.

Az elmúlt nagy időknek, Magyarország fénykorának egyik legkimagaslóbb államférfiát gyászoljuk benne. A magyar mezőgazdaság legkiválóbb fejlesztőjét, az elmúlt század legnagyobb agrárpolitikusát, a hazai mezőgazdasági tudományos kutatás egyik legjelentősebb előmozdítóját, a magyar gazda legnagyobb jótevőjét veszítette el benne.

Ravatalára intézetünk koszorút helyezett és temetésén küldöttségileg vett részt.

Ugyancsak az 1927. év folyamán költözött el az élők sorából S c h a f a r z i k F e r e n c dr. műegyetemi ny. r. tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes, a Szent István Akadémia tiszteletbeli tagja és IV. osztályának elnöke, a Magyarhoni Földtani Társulatnak 1875 óta rendes, 1918 óta tiszteletbeli tagja és volt elnöke. Benne az 1882-től 1905-ig példátlan buzgalommal szolgáló egykori lelkes kartársat gyászoljuk, kinek intézetünk tudományos sikereiben igen jelentős szerep jutott.

Ravatalára intézetünk koszorút helyezett s az egykori geológus kartársak nevében T i m k ó I m r e, az intézet igazgatóhelyettese búcsúztatta el a kiváló professzort, kinek emlékét a Földtani Intézet minden tagja szeretettel zárta szívébe.

DIREKTIONSBERICHT ÜBER DAS JAHR 1927.

(Vollinhaltliche Übersetzung des ung. Originaltextes.)

Von I. T i m k ó.

Das Jahr 1927 steigerte die Heimsuchungen der letzten Zeiten durch die neue Schwierigkeit, dass unser Direktor Baron Franz N o p c s a den grössten Teil des Jahres hindurch in Wien krank danieder lag. Indem er dies dem Ministerium meldete, bat er gleichzeitig um die Betrauung

des Oberökonomierates und Chefgeologen Péter Treitz mit seiner Vertretung. (No. 6/1927.)*

Die weiteren, unsere Anstalt betreffenden Ereignisse des Jahres kann ich im folgenden anführen.

Se. Excellenz der Ackerbauminister delegiert auf den Vorschlag der Direktion in die über Ansuchen des ersten Internationalen Bohrtechnischen Kongresses aufzustellende Nationalkommission den Chefgeologen Dr. Gábor von László als ordentliches und den Sektionsgeologen Dr. József Sümeghy als Ersatzmitglied. (No. 7/1927.)

Einer Aufforderung des Finanzministeriums Folge leistend, betraute die Direktion den Chefgeologen Pál Rozlozsnik mit der Vertretung der Anstalt in der am 1. Februar tagenden Versammlung der Staatlichen Geodätischen und Kartierungskommission. (No. 52/1927.)

Das Ackerbauministerium betraut auf den Vorschlag der Direktion den Geologen Gyula Rakusz mit der Vertretung Ungarns an dem vom 6—11. Juni nach Heerlen (Holland) zusammenberufenen Internationalen Karbonstratigraphischen Kongress, wo der Genannte mit seinem Vortrag über „Die stratigraphische Stellung des marinen karpathischen Oberkarbons“ grossen Beifall erntete.

Mit dem Erlass No. 682/Präs. des Ackerbauministeriums vom 4. März wurde der Chemiker Dr. Emil Scherf zur Kgl. Ung. Geologischen Anstalt als Geologe ernannt, wo er zur agrogeologischen Sektion eingeteilt wurde (No. 177/1927). Gleichfalls am 4. März, mit dem Erlass No. 77.479/II. 2. verständigt das Ackerbauministerium die Direktion, dass seitens des Finanzministeriums von den Mitgliedern unserer Anstalt der Chefgeolog Pál Rozlozsnik und die Sektionsgeologen Dr. Zoltán Schréter, Dr. Károly Roth v. Telegd und Dr. Aladár Vendl zur Teilnahme an den montanistischen Forschungen des Finanzministeriums bestimmt wurden (No. 193/1927).

Mit dem Erlass No. 41.858/I. 2. vom 23. März forderte das Ackerbauministerium einen Bericht über die geologischen Verhältnisse der den jenseits der Trianoner Grenze gelegenen Teil des grossen Alföld (Tiefebene) umgebenden Wassersammelbecken, mit dessen Ausarbeitung seitens der Direktion der Chefgeolog Pál Rozlozsnik betraut wurde (No. 225/1927).

* Die in Klammern stehenden Zahlen beziehen sich auf das Archiv der Kgl. Ung. Geol. Anstalt.

Ackerbauminister verständigt die Anstalt, dass der Reichsverweser mit seinem Entschluss vom 10. März dem emeritierten Chefgeologen Lajos Roth v. Telegd als Anerkennung seiner Verdienste um die Entwicklung des ungarischen Kohlenbergbaues den Titel eines Oberrates für Montanwesen zu verleihen geruhte (No. 248/1927). Dem Nestor der ungarischen Geologen wurde das diesbezügliche Dekret von der Direktion in Anwesenheit der Mitglieder unserer Anstalt am 13. März feierlich überreicht.

Ackerbauminister genehmigt die Teilnahme des Oberökonomierates und Agrochefgeologen Péter Treitz am Internationalen Bodenkundlichen Kongress zu Washington und macht für ihn ein Reisepauschal flüssig (No. 255/1927).

Mit der Vertretung der Anstalt am X. Internationalen Zoologenkongress betraut die Direktion den Chefgeologen Dr. Ottokár Kadić (No. 314/1927).

Über Ansuchen der Stadt Kecskemét entsendet die Direktion den Sektionsgeologen Dr. Zoltán Schréter und unseren agrogeologischen Mitarbeiter Zsigmond Pinkert als Ratgeber bei der Ordnung der agrogeologischen Sammlung des dortigen Museums (No. 333/1927).

Direktor Baron Franz Nopcsa bezeichnet am 27. Mai nach der Abreise des Ökonomierates und Chefgeologen Péter Treitz zum Bodenkundlichen Kongress nach Washington den Chefgeologen Imre Timkó als seinen Stellvertreter (No. 358/1927).

Von den Mitgliedern der Anstalt hielten der Oberbergrat und Chefgeolog Dr. Aurél Liffa, sowie der Sektionsgeolog Dr. Aladár Vendl als ausserordentliche öffentliche Professoren am Kgl. Josefs Polytechnikum Budapest Vorlesungen, ersterer aus der Kristallographie und Kristalloptik, letzterer aus der Petrographie. Der Chefgeolog Dr. Ottokár Kadić hielt als ausserordentlicher öffentlicher Professor an der Pázmány Péter-Universität Budapest Vorlesungen über die Paläontologie der Wirbeltiere, über die Höhlen und Urbewohner Ungarns und leitete auch osteologische Übungen.

Dem Agrogeologen Dr. Emil Scherf wurde vom Ackerbauministerium mit dem Erlass 80.575/IX. 2. ein Urlaub zum Zwecke einer ausländischen Studienreise vom 1. August bis zum 15. September bewilligt (345/1927).

Dr. Gyula Rakusz wurde von der Anstalt mit der wissenschaftlichen Bearbeitung unseres Karbonmaterials beauftragt und zu diesem Zweck behufs Durchsicht der Wiener paläontologischen Samm-

lungen zur Aufnahme in das dortige Collegium Hungaricum empfohlen (416/1927).

Dem Sektionsgeologen Dr. Zoltán Schréter wurde vom Reichsverweser mit dem Entschluss vom 3. November 1927 der Titel und Charakter eines Chefgeologen II. Klasse verliehen (711/1927).

Der Ackerbauminister befördert den Geologen Dr. Emil Scherf zum Sektionsgeologen in die VIII. Diätenklasse und ernennt an seine Stelle den Assistenten am Polytechnikum Budapest: Dr. Gyula Rakus zum Geologen in die IX. Diätenklasse, beide am 3. Dezember 1927 (770/1927).

Der Ackerbauminister ernennt mit seinem Erlass No. 5059/Präs. IX. 2. vom 22. Dezember 1927 den Maschinisten Antal Szécsi zum Unteroffizier II. Klasse bei der Anstalt. Der Ackerbauminister versetzt mit seinem Erlass No. 80.825/IX. 2. vom 27. Juni 1927 den Unteroffizier II. Klasse Ferenc Windisch in den definitiven Ruhestand (454/1927).

Der Ackerbauminister versetzt den Unteroffizier II. Klasse János Bereczky mit dem Erlass No. 16.104/IX. 2. vom 19. November 1927 im Interesse des Dienstes zum Alfelder Landwirtschaftlichen Institut nach Szeged (726/1927).

Im Zusammenhang mit der Pensionierung und Versetzung unserer Unteroffiziere muss ich es erwähnen, dass unser ernanntes Unteroffizierspersonal bereits so sehr zusammengeschmolzen ist, dass grosse Werte der Anstalt nicht ernannten aushelfenden Unteroffizieren und Tagelöhnern anvertraut werden müssen. Der mangelhaften Bewachung unseres Museums ist es zuzuschreiben, dass gerade in der Zeit, als Direktor Baron Nopcsa von Wien nach Hause kam, aus den ausgestellten Sammlungen einige wertvollere Erzstufen entwendet wurden. Trotzdem der grösste Teil der Gegenstände gefunden und zurückgeliefert wurde, müssen es die Kompetenten wohl überlegen, ob das aus dem alten Ungarn zusammengetragene und jetzt so gut wie unersetzliche Material unseres Museums infolge der unzureichenden Bewachung auch weiterhin solchen Gefahren ausgesetzt bleibe. Diese Bedenken bewogen Direktor Baron Nopcsa die aus den beiderseitigen Präparierräumen des Museums in das Stiegenhaus führenden Ausgänge zumauern zu lassen.

Die Ordnungsarbeiten des Museums schritten im laufenden Jahr so weit vor, dass es nicht nur fürs Publikum offen stand, sondern auch das Inventar und die Kartotheek der Schubladensammlungen in Angriff genommen werden konnten.

Ich muss hier auch das Palais unserer Anstalt erwähnen. Die im Jahre 1924 durchgeführten Reparaturen können nur als Anfang gelten. Es sind seit der Eröffnung im Jahre 1900 noch sehr tiefgreifende Renovierungsarbeiten nötig geworden, die aber wegen Mangel an den nötigen finanziellen Mitteln auf das nächste Jahr verschoben werden mussten.

Aus der uns zur Verfügung stehenden geringen Dotation konnten die nachstehenden Arbeiten publiziert werden:

A m. kir. Földtani Intézet Évkönyve.

Bd. XXVII, Heft 2, Kutassy: Beiträge zur Stratigraphie und Paläontologie der Triasschichten in der Umgebung von Budapest (mit den Tafeln I—IV; Erschienen: 28. IV. 1927).

Bd. XXVIII, Heft 1, Roth von Telegd: Beiträge zur Geologie von Albanien. Die Gebirgsgegend S-lich von Prizren. (Mit den Tafeln I—VII, sowie einem Anhang von Prof. Dr. Szentpétery: Beiträge zur Petrographie der S-lichen Gebirgsgegend von Prizren in Albanien. Erschienen: 1. VII. 1927).

Mitteilungen aus dem Jahrbuche der Kgl. Ung. Geol. Anstalt.

Bd. XXV, Heft 5, Prinz: Beiträge zur Glaziologie Zentralasiens. Die pleistozäne Vergletscherung des zentralen Tienschan, des östlichen Pamir und westlichen Küenlün, sowie die postglazialen Klimaveränderungen (mit den Tafeln VIII—XII. Erschienen: Juli, 1927).

Bd. XXVI, Heft I., Rozlozsnik: Einleitung in das Studium der Nummulinen und Assilinen (mit der Tafel I. und 43 Textfiguren. Erschienen: November 1927).

Karte.

Magyarország vasúti hálózatának, úti hálózatának és útépítésre szolgáló kőbányáinak térképe. (Karte des Eisenbahn- und Strassennetzes von Ungarn, mit den zum Strassenbau in Betracht kommenden Steinbrüchen. Nur ungarisch.) Budapest, 1927.

Unsere Bibliothek und Kartensammlung wurde im laufenden Jahr vorwiegend durch Tauschmaterial bereichert, da für Einkäufe nur eine minimale Summe verwendet werden konnte. Der gesamte Zuwachs der Bibliothek belief sich im Budgetjahr 1926/7 auf 359 Bände im Wert von 4829.78 P.

Die verschiedenen Ministerien, Behörden und Privatinteressenten wandten sich in den nachstehend angeführten Angelegenheiten um Gutachten an die Anstalt:

A) Montanistische und sonstige Naturstoffe: 21 Fälle.

B) Wasserprobleme: a) Wasserversorgung: 25 Fälle.

b) Artesische Brunnen: 250 Fälle.

c) Schutzgebiete: 9 Fälle.

C) Bodenverbesserung: 18 Fälle.

D) Paläontologische Fragen: 3 Fälle.

E) Sonstige geologische Fragen: 11 Fälle.

F) Chemische Analysen: 9 Erze, 4 Gesteine, 4 Böden, 7 Wässer, 1 Schlamm-, 2 Kohlen- und 3 Tonproben.

Die *Landesaufnahmen* wurden im I. Jahre nach folgendem Programm durchgeführt.

A) Montanistische (Gebirgs-) Aufnahmen.

1. Oberberggrat, Chefgeolog Dr. Aurél Liffa setzte seine Aufnahmen im Eruptivgebiet des Eperjes—Tokajer Gebirges, in der Gegend von Hollóháza, Lászlótanya, Komlós und Bozsva (Komitate Abauj-Torna und Zemplén) fort.

2. Chefgeolog Dr. Gábor v. László setzte die Reambulation des Komitates Fejér im Anschluss an seine vorjährigen Arbeiten S-lich und SO-lich von Székesfehérvár fort und widmete einen Monat dem Studium der artesischen Brunnen und der Wasserversorgung der Städte des Alföld (Tiefebene) an Ort und Stelle.

3. Chefgeolog Dr. Ottokár Kadić setzte das eingehende Studium der ungarischen Höhlen und das Einsammeln des Materials derselben fort.

4. Chefgeolog Pál Rozlozsnik setzte seine Aufnahmen in der Umgebung von Budapest in der Richtung gegen Pilisvörösvár, Csobánka und weiter westlich fort.

5. Chefgeolog Imre von Maros reambulierte im Anschluss an seine vorjährigen Arbeiten den SW-lichen Teil des Kaposvárer Kartenblattes (Komitat Somogy).

6. Sektionsgeolog Dr. Zoltán Schréter kartierte die Fortsetzung der neogenen Bildungen des Sajó-Tales und das Triasplateau der Gegend von Aggtelek (Komitat Borsod).

7. Sektionsgeolog Dr. Károly Roth von Telegd setzte seine Aufnahmen bezüglich der eozänen Kohle und des eozänen Bauxits im nördlichen Bakony-Gebirge in der Gegend von Zirc, Olaszfalu und Eplény fort.

8. Sektionsgeolog Dr. Gyula Vigh kartierte die Jura- und Triasbildungen des Gerecse-Gebirges in den Komitaten Esztergom und Komárom.

9. Sektionsgeolog Dr. István Ferenczi setzte seine Arbeiten in seinem vorjährigen, auf die Komitate Pest, Nógrád und Hont entfallenden Aufnahmsgebiet fort.

10. Sektionsgeolog Dr. Lajos von Marzsó arbeitete mit dem Sektionsgeologen Dr. Zoltán Schréter bei den Aufnahmen im Sajó-Tal und studierte die an verschiedenen Stellen des Landes bei Eisenbahn- und Strassenbauten entstandenen Aufschlüsse.

11. Sektionsgeolog Dr. József Sümeghy sammelte die neueren Daten der artesischen Brunnen des Alföld (Tiefebene) in den Komitaten Csongrád und Pest.

B) Agrogeologie.

1. Oberökonomierat Péter Treitz arbeitete von seiner amerikanischen Reise zurückgekehrt an der Fertigstellung der Bodenkarten der Landwirtschaftsschulen.

2. Oberbergat Imre Timkó setzt seine agrogeologischen Aufnahmen in der Gegend des unteren Tápió-Tales, am Rand des Maglóder Rückens und in der Umgebung von Hódmezővásárhely in den Komitaten Pest, resp. Csongrád fort.

3. Der Agrogeolog Dr. Emil Scherf kartiert die Besitztümer der Landwirtschaftsschulen und sammelt die für die Erläuterung der Bodenkarte des Komitates Csongrád nötigen Bodenproben ein.

4. Der em. Bürgerschuldirektor und Chemiker Dr. Zsigmond Pinkert nimmt die Gemarkung von Karcag auf und sammelt die für die Bodenkarte des Komitates Sopron nötigen Bodenproben ein.

Ich kann meinen Bericht nicht abschliessen, ohne unseren Toten einige Worte zu widmen, mit denen uns Bande der Dankbarkeit und Hochachtung verknüpfen. An erster Stelle muss ich unseren einstigen Ackerbauminister Ignác v. Darányi erwähnen, der als wirklicher Geheimrat, Ehrenmitglied der Kgl. Ung. Akademie der Wissenschaften und der Ungarischen Geologischen Gesellschaft in seinem 79. Lebensjahr, am 27. April 1927 schmerzlos und sanft dahinschied. Wir betrauern ihn

aus tiefstem Herzen, den erhabenen Mann, dem die Kgl. Ung. Geol. Anstalt und alle ungarischen Geologen unvergänglichen Dank schulden. Er war es, der im Jahre 1899 das schöne Palais auf der Stefánia-Strasse, das beständige Heim unserer Anstalt erbauen liess, mit Laboratorien und Ausrüstungen versah und — was vielleicht das wichtigste ist — unsere Anstalt mit einem Budget bedachte, das uns — wie allen von ihm ins Leben gerufenen wissenschaftlichen und Versuchsinstitutionen — die weitere zeitgemässe Entwicklung sicherte.

Die landwirtschaftlich agrogeologische Aufnahme der ebenen Gebiete unseres Landes förderte er besonders dadurch, dass er in das staatliche Budget für 1900 sechs neue Stellungen für Agrogeologen aufnahm.

Wir betrauern in seiner Person einen der hervorragendsten Staatsmänner der vergangenen grossen Zeiten, der Blütezeit Ungarns. Er war der grösste ungarische Agrarpolitiker des verflossenen Jahrhunderts, der die ungarische Landwirtschaft zur Entwicklung brachte und die wissenschaftlichen landwirtschaftlichen Forschungen in jeder Hinsicht auf das tatkräftigste förderte. Die ungarischen Landwirte verloren in Ihm ihren grössten Wohltäter.

Unsere Anstalt vertrat sich bei seinem Begräbnis durch eine Deputation und legte auf seine Bahre einen Kranz nieder.

Gleichfalls im Laufe des Jahres 1927 verliess uns Dr. Ferenc Schafarzik, emeritierter ordentl. öffentlicher Professor am Kgl. Ung. Josefs-Polytechnikum Budapest, ordentliches Mitglied der Ung. Akademie der Wissenschaften, Ehrenmitglied der Szent István-Akademie und Vorstand der IV. Klasse derselben, seit 1875 ordentliches-, seit 1918 Ehrenmitglied und gewesener Vorstand der Ungarischen Geologischen Gesellschaft. Wir betrauern in Ihm den von 1882—1905 sein Amt bei unserer Anstalt mit beispiellosem Eifer versehenden Kollegen, dem bei allen Erfolgen unserer Anstalt eine bedeutende Rolle zufiel.

Wir legten einen Kranz auf seine Bahre nieder und ich sagte ihm das letzte Lebewohl. Jedes Mitglied unserer Anstalt wird sein Andenken treu und liebevoll bewahren.